TwojaSprawa

Spadki

Dokumenty, jedna czynność i przygotowanie sprawy spadkowej

MATERIAŁ INFORMACYJNY · 7 PORADNIKÓW

7 pełnych poradników. Redakcja: 28 października 2026 r. Historyczny przegląd redakcyjny i źródłowy wcześniejszych wersji tekstowych: 26 października 2026 r. Aktualność informacji i ich zastosowanie do konkretnej sprawy wymagają sprawdzenia.

Materiał informacyjny, nie indywidualna porada prawna ani potwierdzenie przyjęcia sprawy.

W tym zeszycie

01. Bank prosi o dokument potwierdzający dziedziczenie. Co przygotować, a czego nie zamawiać ponownie?

02. Jedna czynność spadkowa w Polsce, gdy jesteś za granicą: najpierw droga, potem podpis

03. Nie wiesz, jakie konta i długi zostały po zmarłym? Zacznij od mapy informacji, nie od spłacania

04. Znalazłeś testament po śmierci bliskiej osoby. Jak zabezpieczyć dokument i przekazać go właściwie?

05. Zagraniczny akt zgonu w polskiej sprawie: odpis, tłumaczenie czy transkrypcja?

06. Potwierdzono dziedziczenie. Czy trzeba jeszcze zgłosić spadek do urzędu skarbowego?

07. Spadek potwierdzony, ale w księdze wieczystej nadal widnieje zmarły. Co sprawdzić przed wnioskiem?

Klikalne tytuły prowadzą do poradników. Odwołania do źródeł nie zastępują sprawdzenia aktualności informacji i ich zastosowania do konkretnej sprawy.

Bank prosi o dokument potwierdzający dziedziczenie. Co przygotować, a czego nie zamawiać ponownie?

TwojaSprawa · inh-02 · materiał informacyjny · redakcja 28.10.2026. Historyczny przegląd źródeł: **26 października 2026 r.** Informacja ogólna; sprawa transgraniczna lub spór wymagają indywidualnej oceny.

Masz akt zgonu, być może testament, a bank nadal prosi o „dokument spadkowy". Najpierw ustal **dokładną nazwę dokumentu i cel czynności**. Zgłoszenie śmierci, uzyskanie informacji o rachunku oraz wypłata lub przeniesienie aktywów nie są tym samym zadaniem. Nie rozpoczynaj kolejnego postępowania tylko dlatego, że pracownik użył skrótu, którego nie rozumiesz.

1. Rozdziel dokumenty, które odpowiadają na różne pytania

Akt zgonu potwierdza zdarzenie dotyczące stanu cywilnego. Nie ustala samodzielnie, kto dziedziczy. W polskim modelu dowodem praw spadkobiercy wobec osoby trzeciej jest stwierdzenie nabycia spadku albo zarejestrowany akt poświadczenia dziedziczenia. **Testament nie jest zamiennikiem takiego potwierdzenia.** Podstawę stanowią art. 1025–1027 Kodeksu cywilnego.

Przygotuj prostą tabelę:

Co masz / Co sprawdzić

Postanowienie sądu

Co sprawdzić: Czy dotyczy nabycia spadku i czy masz odpis z potwierdzeniem prawomocności?

Dokument notarialny

Co sprawdzić: Czy to zarejestrowany APD, czy tylko protokół dziedziczenia lub oświadczenie?

Testament

Co sprawdzić: Gdzie znajduje się oryginał i czy został przekazany właściwą drogą?

Dokument brytyjski

Co sprawdzić: Jaka jest jego dokładna nazwa, organ wydający i przeznaczenie?

Akt zgonu

Co sprawdzić: Czy bank przyjmuje posiadaną formę i potrzebuje tłumaczenia?

Zarejestrowany APD ma skutki prawomocnego postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku. Nie każdy dokument otrzymany w kancelarii jest jednak APD. Prawo o notariacie, art. 95j.

2. Uzyskaj konkretną listę od właściwej instytucji

We własnej notatce zapisz cztery pytania: jaką czynność chcę wykonać, jaki dokument jest wymagany, w jakiej formie i w jakim kanale można go przedstawić. Poproś także o rozróżnienie dokumentu potwierdzającego dziedziczenie od dokumentów potrzebnych do rozliczenia między kilkoma spadkobiercami.

Nie kopiuj listy innego banku bez sprawdzenia. Przykładowo oficjalna instrukcja **Biura Maklerskiego PKO BP** odróżnia jednego spadkobiercę od kilku i wymienia dodatkowe dokumenty dotyczące działu spadku. To instrukcja dla opisanych tam aktywów i czynności, a nie uniwersalna reguła wszystkich rachunków bankowych. BM PKO BP — wsparcie w sprawach aktywów zmarłego.

Zapisuj datę otrzymania wymagań oraz nazwę jednostki. Jeżeli odpowiedzi telefoniczne są sprzeczne, poproś o wskazanie właściwego działu i pisemne wyjaśnienie brakującego elementu. Nie przekazuj haseł, kodów autoryzacyjnych ani całej historii rachunku osobie, która tylko pomaga nazwać dokument.

3. Wybierz właściwą gałąź

Dokument już istnieje, ale brakuje egzemplarza. Ustal sąd, sygnaturę i rodzaj potrzebnego odpisu albo kancelarię przechowującą akt. Wniosek o odpis prawomocnego postanowienia jest czymś innym niż nowy wniosek o stwierdzenie nabycia spadku. Przykładowe odrębne formularze publikuje Sąd Rejonowy w Krotoszynie. Korzystaj z instrukcji sądu prowadzącego własną sprawę; lokalny wzór nie ustala uprawnień każdego wnioskodawcy.

Nie potwierdzono jeszcze dziedziczenia. Dopiero teraz potrzebne jest ustalenie właściwej drogi. Notariusz ocenia możliwość sporządzenia APD, w tym osoby zainteresowane, dokumenty i przeszkody ustawowe; nie można zagwarantować tej ścieżki dla każdej rodziny. Nie wszczynaj jednocześnie kilku postępowań bez ujawnienia istniejącej sprawy. Prawo o notariacie, art. 95a–95e.

Tytuł jest zagraniczny lub bank go kwestionuje. Zatrzymaj automatyczne zamawianie polskiego APD. Najpierw trzeba ustalić skuteczność posiadanego dokumentu i ewentualne dalsze wymagania. Apostille i tłumaczenie nie rozstrzygają same, czy dokument daje konkretne uprawnienie w Polsce.

4. Gdy mieszkasz w Wielkiej Brytanii

Twój adres w UK nie ustala sam prawa spadkowego ani sądu właściwego dla spadku. Zapisz datę śmierci, ostatnie zwykłe miejsce pobytu zmarłego, obywatelstwa, możliwy wybór prawa i państwa położenia majątku. Rozporządzenie spadkowe UE przewiduje m.in. regułę zwykłego pobytu i możliwość wyboru prawa obywatelstwa; UK nie uczestniczy w tym systemie. Nie oznacza to jednak, że polski organ może pominąć jego reguły wskazujące prawo państwa trzeciego. Rozporządzenie 650/2012, art. 20–22 i motyw 82.

Rozporządzenie stosuje się zasadniczo do dziedziczenia po osobach zmarłych **17 sierpnia 2015 r. lub później**; przy wcześniejszym zgonie konieczna jest odrębna ocena przepisów. Art. 83 ust. 1 rozporządzenia 650/2012.

Organizacyjnie zapytaj bank o dopuszczalny kanał oraz wymagania wobec pełnomocnika. Nie zakładaj, że skan, zwykłe upoważnienie albo podpis potwierdzony w UK wystarczą do każdej czynności. Nie kupuj biletu, zanim nie sprawdzisz rzeczywistego wymogu osobistej obecności.

Przykład: brak odpisu, nie brak całej sprawy

Osoba mieszkająca poza Polską ma zdjęcie postanowienia sprzed kilku lat. Bank prosi o odpis ze stwierdzeniem prawomocności. W rodzinie pojawia się pomysł „zrobienia wszystkiego u notariusza od nowa". Bezpieczniejszy początek to ustalenie sygnatury, sprawdzenie żądanego dokumentu i właściwej drogi uzyskania odpisu. Wynikiem może być jeden brak formalny, nie potrzeba powtarzania potwierdzenia dziedziczenia. Przykład jest fikcyjny i nie przesądza wymagań konkretnego banku.

Checklista przed kolejnym krokiem

- Znam cel: informacja, wypłata, transfer czy inna czynność.
- Mam dokładną listę banku, nie tylko rodzinne streszczenie.
- Sprawdziłem istniejący tytuł, prawomocność albo rejestrację APD.
- Rozróżniam odpis orzeczenia, wypis APD i odpis aktu zgonu.
- Wiem, czy sprawa dotyczy kilku spadkobierców lub małoletniego.
- Nie rozpocząłem drugiego postępowania „na wszelki wypadek".

FAQ i granice bezpieczeństwa

Czy sam bank ustali wszystkich spadkobierców? Nie traktuj bankowej listy załączników jako rozstrzygnięcia kręgu dziedziczących. To odrębna kwestia prawna.

Czy APD gwarantuje natychmiastową wypłatę? Nie. Wypłata jest dalszą czynnością i może wymagać dodatkowych ustaleń, zwłaszcza przy kilku osobach lub innych produktach finansowych.

Kiedy potrzebuję pomocy pilnie? Gdy biegnie termin z pisma, istnieje spór, ryzyko nieuprawnionej wypłaty, małoletni albo problem przyjęcia czy odrzucenia spadku. Nie czekaj wtedy na zebranie idealnego kompletu ani odpowiedź TwojaSprawa.

Czy muszę kupić usługę, żeby poznać nazwę odpisu? Nie. Zacznij od oficjalnej instrukcji banku, sądu lub notariusza. Ten poradnik nie oferuje reprezentacji, uzyskania dokumentu ani gwarancji wypłaty.

Tekst infografiki

Bank chce dokumentu? Najpierw nazwij brak. 1. Cel czynności. 2. Dokładna lista banku. 3. Sprawdzenie istniejącego tytułu. 4. Odpis albo indywidualna ocena — nie drugie postępowanie w ciemno. **Akt zgonu ≠ testament ≠ potwierdzenie dziedziczenia.** Dokument zagraniczny, spór lub bliski termin: właściwy specjalista.

Źródła główne: KC, Prawo o notariacie, rozporządzenie 650/2012 oraz instrukcje BM PKO BP i SR Krotoszyn wskazane przy odpowiednich fragmentach. Wszystkie otwarto i sprawdzono 26.10.2026 r.; instrukcję jednej instytucji ograniczono do jej własnych produktów.

Jedna czynność spadkowa w Polsce, gdy jesteś za granicą: najpierw droga, potem podpis

TwojaSprawa · inh-03 · materiał informacyjny · redakcja 28.10.2026. Historyczny przegląd źródeł: **26.10.2026 r.**
Nie jest to obietnica załatwienia całej sprawy bez podróży ani indywidualna instrukcja procesowa.

Nie możesz przyjechać do Polski, a rodzina mówi, że wystarczy „jakieś pełnomocnictwo". Najbezpieczniejszy początek to ustalenie **jednej konkretnej czynności**. Odebranie dokumentu, złożenie oświadczenia, uczestnictwo w procedurze notarialnej i zawarcie umowy o dział spadku mogą wymagać innych osób, treści i formy. Wzór znaleziony w internecie nie rozstrzyga tych różnic.

1. Opisz zadanie jednym zdaniem

Zamiast „siostra ma załatwić spadek" napisz we własnej notatce: „potrzebuję ustalić, czy siostra może odebrać wskazany dokument z konkretnego sądu". Osobno zapisz, czego upoważnienie **nie ma** obejmować: sprzedaży, rozporządzania udziałem, odbioru pieniędzy lub zawierania ugód. Zakres ma odpowiadać rzeczywistemu zamiarowi, nie wygodzie autora wzoru.

Przygotuj sześć pól: czynność; odbiorca; sygnatura lub oznaczenie sprawy; kto ma działać; wymagany rezultat; termin wynikający z pisma. Jeżeli nie rozumiesz nazwy czynności, zachowaj całe żądanie odbiorcy, zamiast samodzielnie zmieniać ją na „pełnomocnictwo".

W polskim prawie forma pełnomocnictwa może zależeć od formy czynności, do której umocowuje. Reguły ogólne i pełnomocnictwo nie są jednym uniwersalnym formularzem do każdej sprawy. Kodeks cywilny, art. 98–99.

2. Sprawdź, czy zastępstwo jest w ogóle dopuszczalne

Najpierw potrzebujesz odpowiedzi na pytanie „czy można?", dopiero później „jak podpisać?". W postępowaniu sądowym krąg dopuszczalnych pełnomocników określa ustawa; nie każda osoba lub firma administracyjna może reprezentować uczestnika tylko dlatego, że otrzyma podpisany dokument. KPC, art. 86–87.

Przy notarialnym potwierdzaniu dziedziczenia nie zakładaj ani że wszystkich zawsze trzeba zebrać jednocześnie w jednej kancelarii, ani że dowolna osoba może zastąpić nieobecnego. Ustawa przewiduje projekt protokołu dziedziczenia i oświadczenia składane także przed innym notariuszem. **To nie jest automatyczna zgoda na konsula, brytyjskiego notariusza lub wideorozmowę.** Właściwy tryb ustala notariusz prowadzący czynność. Prawo o notariacie, art. 95b i 95ca.

Jeżeli chodzi o przyjęcie albo odrzucenie spadku, nie traktuj tego jako zwykłego odbioru dokumentów. Przy stosowaniu polskich reguł oświadczenie i pełnomocnictwo do jego złożenia mają szczególne wymagania; ustalenie terminu wymaga znajomości faktów. KC, art. 1015 i 1018 § 3. W sprawie dziecka potrzebna może być dodatkowa ocena przedstawicielstwa i wymaganych zezwoleń.

3. Rozróżnij trzy elementy formalne

Treść określa, kto i do czego jest upoważniony. **Forma** dotyczy sposobu złożenia oświadczenia, np. urzędowego poświadczenia podpisu albo aktu notarialnego. **Uwierzytelnienie zagraniczne** może potwierdzać urzędowy podpis lub pieczęć, ale nie rozszerza zakresu pełnomocnictwa.

Polski konsulat w UK opisuje możliwość poświadczenia własnoręczności podpisu i wymaga osobistej obecności przy tej czynności. Zastrzega też, że takie poświadczenie nie zastępuje wymaganej formy aktu notarialnego, np. w wskazanych przypadkach dotyczących nieruchomości lub działu spadku. Nie kupuj wizyty wyłącznie na podstawie słowa „notarialne". MSZ — poświadczenie podpisu.

Jeżeli rozważasz dokument brytyjski, ustal z polskim odbiorcą wymagany sposób sporządzenia, ewentualne apostille i tłumaczenie. Brytyjski urząd legalizacyjny sprawdza urzędowe podpisy i pieczęcie. Sam zaleca najpierw ustalić wymagania odbiorcy oraz rozróżnić papierowe apostille od wersji elektronicznej. GOV.UK — legalizacja dokumentu. Nie wyprowadzaj z samego apostille wniosku, że dokument będzie skuteczny do wybranej czynności.

4. Ułóż kolejność, żeby nie płacić dwa razy

1. Ustal dopuszczalną czynność i osobę działającą.
2. Potwierdź wymagania polskiego odbiorcy, zwłaszcza formę i oryginał.
3. Dopiero wtedy przygotuj lub zleć właściwy projekt.
4. Przeczytaj projekt, sprawdź dane i świadomie zaakceptuj zakres.
5. Umów potrzebne poświadczenie; nie podpisuj wcześniej, jeśli instrukcja tego zabrania.
6. Ustal legalizację i tłumaczenie, jeżeli rzeczywiście są wymagane.
7. Zaplanuj przekazanie dokumentu i zachowanie dowodu wpływu.

Potwierdzenie nadania, skan wysłany rodzinie i skuteczne dokonanie czynności nie są tym samym. Nie zakładaj, że każdy rodzaj przesyłki z UK zachowa termin procesowy. Przy zbliżającym się terminie sprawdź konkretną drogę z właściwym profesjonalistą; sama rezerwacja wizyty niczego nie załatwia.

Przykład bez danych rzeczywistej osoby

Spadkobierca przebywa w UK. Chce upoważnić kuzyna do „wszystkich spraw spadkowych", choć aktualnym problemem jest tylko dokument do notariusza. Po nazwaniu zadania okazuje się, że notariusz potrzebuje osobistego oświadczenia w określonym trybie, nie ogólnego pełnomocnictwa. Bezpieczny wynik pierwszego kroku to potwierdzona instrukcja i właściwy projekt, a nie efektowny dokument z nadmiernymi uprawnieniami. Przykład nie oznacza, że każda podobna sprawa ma tę samą ścieżkę.

Checklista przed podpisaniem

- Potrafię nazwać jedną czynność i jej odbiorcę.
- Wiem, czy i przez kogo wolno ją wykonać w zastępstwie.

- Projekt nie daje szerszych uprawnień niż zamierzam.
- Potwierdziłem formę, język, oryginał i ewentualne apostille.
- Sprawdziłem dane, strony, załączniki i brak pustych pól.
- Mam plan przekazania oraz odrębnie sprawdzony termin.

FAQ: granice pracy zdalnej

Czy pobyt w UK rozstrzyga prawo spadkowe? Nie. Znaczenie mają m.in. okoliczności dotyczące zmarłego, wybór prawa i położenie majątku. Nie przenoś polskiej instrukcji na całą sprawę tylko dlatego, że jeden odbiorca jest w Polsce. Rozporządzenie 650/2012, art. 20–22. Reguły tego rozporządzenia dotyczą zasadniczo zgonów od 17.08.2015 r.; starsze spadki wymagają odrębnej oceny (art. 83 ust. 1 tego aktu).

Czy mogę wszystko zrobić przez internet? Tego nie da się obiecać bez nazwania czynności. Nie myl dostępnego formularza online z możliwością złożenia każdego oświadczenia elektronicznie.

Czy potrzebuję odpłatnej pomocy? Nie do samego przeczytania instrukcji konsularnej. Indywidualny projekt może być uzasadniony, gdy pozostaje rzeczywisty problem zakresu lub formy. Nie kupuj drugiej usługi za pracę już objętą uzgodnionym etapem.

Kiedy nie czekać? Bliski lub niejasny termin, odrzucenie spadku, małoletni, konflikt interesów albo podpisanie dokumentu bez zrozumienia wymagają szybkiej indywidualnej oceny. Ten poradnik nie upoważnia TwojaSprawa do wysyłki, reprezentacji czy dokonania czynności.

Tekst infografiki

Nie zaczynaj od podpisu. Czynność → dopuszczalne zastępstwo → treść i forma → poświadczenie → wymagane uwierzytelnienie/tłumaczenie → skuteczne przekazanie. **Poświadczenie podpisu ≠ akt notarialny. Apostille ≠ ocena skuteczności.** Termin bliski? Najpierw właściwy specjalista.

Źródła: wskazane wyżej KC, KPC, Prawo o notariacie, rozporządzenie UE oraz instrukcje MSZ i GOV.UK. Odczyt 26.10.2026 r. Forma potrzebna w sprawie spadkowej nie musi być odpowiednia dla odrębnej czynności dotyczącej nieruchomości.

Nie wiesz, jakie konta i długi zostały po zmarłym? Zacznij od mapy informacji, nie od spłacania

TwojaSprawa · inh-04 · materiał informacyjny · redakcja 28.10.2026. Historyczny przegląd źródeł: **26.10.2026 r.** Materiał nie jest pełnym poszukiwaniem majątku, formalnym inwentarzem ani rekomendacją przyjęcia lub odrzucenia spadku.

Kilka listów z banku, rachunek za mieszkanie i informacja rodziny o możliwej pożyczce nie tworzą jeszcze wiarygodnego obrazu spadku. Pierwszy użyteczny wynik to rozdzielenie **faktów potwierdzonych, informacji do sprawdzenia oraz rzeczy nieznanych**. Brak dokumentu nie dowodzi braku długu, a pismo z żądaniem zapłaty nie dowodzi automatycznie, że musisz zapłacić wskazaną kwotę.

1. Najpierw sprawdź, czy możesz spokojnie zbierać informacje

Jeżeli otrzymałeś pismo z terminem, występuje egzekucja, zagrożenie majątku albo zbliża się decyzja o spadku, skontaktuj się z właściwym prawnikiem przed zakończeniem poszukiwań. W polskim prawie termin na oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku wynosi zasadniczo sześć miesięcy od dowiedzenia się o tytule powołania, **nie zawsze od samej śmierci**. Przepisy przewidują szczególne reguły zachowania lub zawieszenia biegu terminu. Nie obliczaj go wyłącznie z daty znalezionej na kopercie. KC, art. 1015.

Ustalenie, czy polskie przepisy mają zastosowanie, jest wcześniejszym pytaniem w sprawie transgranicznej. Twój pobyt w UK nie rozstrzyga tego automatycznie. Zbierz datę śmierci, ostatnie zwykłe miejsce pobytu zmarłego, obywatelstwa, informację o wyborze prawa i państwa związane z majątkiem. Rozporządzenie UE 650/2012, art. 20–22. Reguły tego rozporządzenia dotyczą zasadniczo zgonów od 17.08.2015 r.; starsze spadki wymagają odrębnej oceny (art. 83 ust. 1 tego aktu).

2. Zbuduj dwie listy zamiast jednej kwoty „spadku”

Pierwsza lista to możliwe aktywa: rachunki, nieruchomości, należności, pojazdy, ubezpieczenia, inwestycje. Druga to możliwe zobowiązania: kredyty, pożyczki, opłaty, podatki, sprawy sądowe. Nie zakładaj, że każda polisa albo wspólny rachunek w całości należy do spadku; to wymaga odrębnego ustalenia.

Przy każdej pozycji wpisz:

Pole / Przykład bez danych osobowych

Informacja

Przykład bez danych osobowych: List wskazuje umowę pożyczki

Źródło i data

Przykład bez danych osobowych: Korespondencja otrzymana w określonym dniu

Status

Przykład bez danych osobowych: Potwierdzone istnienie pisma; saldo niezweryfikowane

Dokument

Przykład bez danych osobowych: List i koperta, bez brakujących załączników

Następny krok

Przykład bez danych osobowych: Ustalenie uprawnienia i legalnego kanału informacji

Zachowaj dokumenty, które legalnie posiadasz, w uporządkowanym folderze. Nie uzyskuj dostępu do poczty elektronicznej czy bankowości zmarłego przez korzystanie z jego haseł. Nie podszywaj się pod niego w rozmowie z bankiem. Przekazuj instytucjom dane dopiero po sprawdzeniu odbiorcy i własnego uprawnienia; na etapie własnej tabeli nie potrzebujesz rozsyłać całych akt rodzinnych.

3. Sprawdź oficjalną ścieżkę poszukiwania rachunków w Polsce

Centralna informacja o rachunkach, obsługiwana przez KIR, służy m.in. osobie posiadającej tytuł prawny do spadku po posiadaczu rachunku. Wniosek składa się za pośrednictwem banku lub SKOK-u. Najpierw ustal dokumenty potwierdzające tożsamość i uprawnienie oraz opłatę danej instytucji. Nie jest to publiczna wyszukiwarka po nazwisku. KIR — Centralna informacja.

Wynik pomaga ustalić instytucje prowadzące lub dawniej prowadzące rachunki. **Nie podaje kompletnego salda spadku i nie jest rejestrem wszystkich długów.** O szczegóły trzeba występować właściwą drogą do wskazanych instytucji. System nie zastępuje poszukiwania rachunków maklerskich, funduszy czy polis. To granice oficjalnej usługi, nie dowód, że takie składniki nie istnieją. KIR — zakres i FAQ.

Jeżeli nie masz jeszcze tytułu prawnego do spadku, nie ukrywaj tego przy pytaniu o procedurę. Poproś o informację, jakie dokumenty będą potrzebne. Nie kupuj obietnicy „raportu wszystkich kont i zobowiązań”, jeżeli oferent nie wyjaśnia podstaw dostępu i ograniczeń wyniku.

4. Długi: najpierw sprawdzenie, potem decyzja

Przy każdym żądaniu zapłaty oddziel tożsamość wierzyciela, podstawę zobowiązania, kwotę główną, odsetki, koszty oraz dokumenty potwierdzające saldo. Zweryfikuj numer kontaktowy na oficjalnej stronie instytucji zamiast polegać wyłącznie na danych z wiadomości. Zachowaj także pisma kwestionujące zadłużenie lub wskazujące wcześniejszą spłatę.

Nie podpisuj ugody, uznania długu ani zobowiązania do zapłaty tylko po to, by uzyskać więcej informacji. Nie rozdzielaj majątku i nie spłacaj wybiórczo wierzycieli na podstawie samej checklisty. W polskim prawie zasady odpowiedzialności zależą m.in. od etapu i sposobu przyjęcia spadku; przepisy regulują też skutki spłacania długów przy wiedzy o innych zobowiązaniach. KC, art. 1030–1032.

„Dobrodziejstwo inwentarza” nie oznacza „żaden dług mnie nie dotyczy”. Prywatna tabela nie staje się przez nazwanie jej inwentarzem formalnym wykazem lub spisem. Jeśli potrzebne jest formalne

ustalenie aktywów, wartości i zobowiązań, określ właściwą procedurę z profesjonalistą. KC, art. 1031–1031[3].

Przykład: trzy ślady, trzy różne zadania

Rodzina ma wyciąg z jednego banku, list firmy windykacyjnej i starą broszurę ubezpieczeniową. Wyciąg wskazuje konkretną instytucję, ale nie aktualne saldo. List wymaga weryfikacji wierzyciela i podstawy roszczenia. Broszura nie potwierdza zawarcia polisy. Osoba z potwierdzonym tytułem do spadku sprawdza oficjalną drogę poszukiwania polskich rachunków, a problem terminu i odpowiedzialności omawia osobno. Nie sumuje trzech dokumentów w „pewną wartość spadku". To przykład fikcyjny.

UK i Polska: prowadź osobne tory informacji

Polska Centralna informacja nie jest wyszukiwarką całego majątku w Wielkiej Brytanii. Przy brytyjskich aktywach trzeba ustalić uprawnienie i procedurę właściwą dla konkretnej jurysdykcji. Anglia i Walia, Szkocja oraz Irlandia Północna mają odrębne reguły; oficjalny przewodnik probate wyraźnie je rozróżnia. GOV.UK — probate. Nie przenoś mechanicznie polskiego APD na wymagania każdego brytyjskiego banku.

Checklista i FAQ

- Oddzieliłem aktywa od zobowiązań i fakty od pogłosek.
- Zachowałem pełne pisma oraz koperty.
- Sprawdziłem pilność niezależnie od czasu poszukiwań.
- Wiem, czy posiadam tytuł do uzyskiwania danych.
- Rozumiem granice wyniku KIR.
- Nie traktuję prywatnej tabeli jako formalnego inwentarza.

Czy wynik bez rachunków oznacza brak długów? Nie. Poszukiwanie rachunków ma inny zakres niż ustalenie zobowiązań.

Czy muszę natychmiast zapłacić po otrzymaniu listu? Nie podejmuj tej decyzji bez weryfikacji roszczenia, własnej sytuacji i terminów. Jednocześnie nie ignoruj sądowego pisma.

Czy całość może zrobić TwojaSprawa? Ten poradnik nie potwierdza takiej usługi ani dostępu do rejestrów. Podstawową mapę możesz przygotować sam. Złożone poszukiwanie, firma w spadku, wycena i odpowiedzialność wymagają uzgodnionego zakresu właściwego specjalisty.

Tekst infografiki

Co wiem? Co muszę sprawdzić? Zachowaj dokumenty → sprawdź pilność → ustal uprawnienie → użyj właściwego źródła → oceń wynik z jego ograniczeniami. **KIR: lokalizacja polskich rachunków, nie wszystkie długi. Tabela: porządek informacji, nie formalny inwentarz.** Nie loguj się jako zmarły i nie spłacaj w ciemno.

Źródła: wskazane KC, rozporządzenie UE, KIR i GOV.UK, odczytane 26.10.2026 r. Wskazówki organizacyjne nie gwarantują kompletności poszukiwań.

Znalazłeś testament po śmierci bliskiej osoby. Jak zabezpieczyć dokument i przekazać go właściwie?

TwojaSprawa · inh-05 · materiał informacyjny · redakcja 28.10.2026. Historyczny przegląd źródeł urzędowych: **26.10.2026 r.** Poradnik dotyczy ochrony dokumentu i organizacji pierwszego kroku, nie stwierdzenia ważności testamentu ani rozstrzygnięcia sporu.

Kartka z odręcznym tekstem, zamknięta koperta albo wypis z kancelarii mogą mieć znaczenie dla dziedziczenia. Nie musisz najpierw samodzielnie rozstrzygać, czy dokument jest ważny. **Zabezpiecz to, co znalazłeś, nie zmieniaj treści i nie zwlekaj z ustaleniem właściwej drogi przekazania.** Nie odkładaj tego do czasu uzgodnienia rodzinnego podziału majątku.

1. Zachowaj dokument w stanie, w jakim go znalazłeś

Nie dopisuj daty, nazwisk ani komentarzy na oryginale. Nie poprawiaj błędów, nie usuwaj skreśleń i nie wyrzucaj koperty. Nie rozdzielaj trwale połączonych stron ani nie próbuj „odświeżyć" papieru. Zapis o miejscu i okolicznościach znalezienia sporządź osobno.

Jeżeli dokument można bezpiecznie skopiować bez naruszania jego stanu, zachowaj czytelne zdjęcia lub skan jako kopię informacyjną. Nie traktuj kopii jako pewnego zamiennika oryginału. Jeżeli koperta jest zamknięta, dokument kruchy lub coś budzi wątpliwość, uzgodnij sposób postępowania z właściwym sądem lub notariuszem zamiast samodzielnie ingerować.

W prywatnej notatce wystarczy początkowo: data znalezienia, miejsce, liczba widocznych kart, koperta i stan dokumentu, osoba posiadająca oryginał, znana data śmierci oraz informacja o toczącym się postępowaniu. Nie publikuj zdjęć testamentu w grupie społecznościowej. Dokument może ujawniać sytuację rodzinną i dane wielu osób, nie tylko znalazcy.

2. Obowiązek złożenia to nie odpłatna analiza treści

Gdy zastosowanie ma polski KPC, osoba posiadająca testament ma obowiązek złożyć go w sądzie spadku po dowiedzeniu się o śmierci spadkodawcy, chyba że złożyła go u notariusza. Bezzasadne uchylanie się może skutkować odpowiedzialnością za szkodę i grzywną. Nie oznacza to prawa do samodzielnego pominięcia dokumentu uznanego w rodzinie za „stary" lub „niesprawiedliwy". KPC, art. 646–648.

Jeśli znasz sygnaturę sprawy lub prowadzącą kancelarię, podaj tę informację przy ustalaniu procedury. Jeżeli nie znasz właściwego odbiorcy, ustal go niezwłocznie; ostatni polski adres nie rozstrzyga sam jurysdykcji w sprawie międzynarodowej. Nie wysyłaj jedynego oryginału do przypadkowej firmy „do wstępnej oceny".

Dla własnej kontroli zapisz: kto przyjmie dokument, w jakim trybie, czy potrzebne jest pismo przewodnie lub dowód śmierci, jak zabezpieczyć przesyłkę oraz jaki dowód złożenia otrzymasz. Zachowaj kopię przekazywanego kompletu. Wysyłka do pośrednika nie jest automatycznie wykonaniem ustawowego obowiązku.

3. Nie myl trzech etapów

Złożenie dokumentu zapewnia jego przekazanie właściwemu organowi lub notariuszowi. **Otwarcie i ogłoszenie** to odrębna czynność dokonywana, gdy sąd albo notariusz ma dowód śmierci spadkodawcy. Samo ogłoszenie nie rozstrzyga o ważności testamentu. KPC, art. 649–652.

Potwierdzenie dziedziczenia ustala uprawnienia w odpowiednim postępowaniu. Nie można z samego znalezienia kartki wywieść, że bank powinien wypłacić pieniądze wskazanej osobie albo że można przepisać całą nieruchomość. Dowodzenie praw spadkobiercy wobec osób trzecich jest odrębnie uregulowane. KC, art. 1025–1027.

Rodzinna rozmowa może pomóc zebrać informacje, ale nie zastępuje tych etapów. Nie uzależniaj przekazania dokumentu od zgody wszystkich krewnych ani ich akceptacji zawartej w nim treści.

4. Kilka dokumentów, kopia lub informacja o innym testamencie

Jeśli znalazłeś kilka dokumentów, zachowaj wszystkie. Nie wybieraj sam „najnowszego ważnego" na podstawie daty i nie niszcz pozostałych. W polskim postępowaniu, gdy złożono kilka testamentów jednego spadkodawcy, otwiera się i ogłasza wszystkie, z odnotowaniem pozostałych. KPC, art. 650.

Jeżeli masz tylko kopię, zaznacz to wprost i zapisz, co wiesz o lokalizacji oryginału. Nie próbuj odtwarzać podpisu ani sporządzać „czystopisu" w miejsce dokumentu. Spór o autentyczność, utrata oryginału, testament ustny lub kilka sprzecznych rozrządzeń wymagają indywidualnej oceny.

O możliwość sprawdzenia wpisu w Notarialnym Rejestrze Testamentów można zapytać notariusza po wykazaniu śmierci. Rejestracja jest dobrowolna, a dostęp nie jest publiczną wyszukiwarką treści. **Brak wpisu nie potwierdza braku testamentu.** Krajowa Rada Notarialna — formularz i zasady NORT.

5. Testament znaleziony w UK albo dotyczący majątku w dwóch krajach

Miejsce znalezienia dokumentu, jego język i obecny adres spadkobiercy nie rozstrzygają same prawa właściwego. Trzeba uwzględnić m.in. sytuację zmarłego, datę śmierci, możliwy wybór prawa oraz istniejące postępowania. Unijne rozporządzenie 650/2012 przewiduje reguły prawa właściwego, zasadniczo dla zgonów od 17.08.2015 r.; UK nie uczestniczy w jego systemie. Art. 20–22, 83 i motyw 82.

Nie wysyłaj oryginału pomiędzy państwami bez ustalenia odbiorcy i potrzeby jego przedstawienia. Brytyjskie procedury różnią się również między Anglią i Walią, Szkocją oraz Irlandią Północną. GOV.UK — probate. Samodzielne tłumaczenie może pomóc zrozumieć tekst, ale nie przesądza formy dokumentów wymaganych w postępowaniu.

Przykład

Podczas porządkowania mieszkania znaleziono kopertę i dwie kartki o różnych datach. Jedna osoba uznaje pierwszą za nieaktualną. Bezpieczny krok to zachowanie obu dokumentów, osobna notatka o znalezieniu oraz ustalenie właściwego złożenia. Nie trzeba kupować analizy, żeby wiedzieć, że nie należy wyrzucać jednej kartki. Ocena wpływu obu dokumentów na dziedziczenie jest następną, odrębną kwestią. Przykład jest fikcyjny.

Checklista i FAQ

- Oryginał i koperta są zabezpieczone, bez dopisków.
- Mam osobną notatkę, a ewentualna kopia jest tylko informacyjna.
- Zachowałem wszystkie znalezione dokumenty.
- Ustalam właściwego odbiorcę i dowód złożenia bez zbędnej zwłoki.
- Nie utożsamiam ogłoszenia z ważnością lub przyznaniem spadku.

Czy mogę zaczekać do powrotu z wakacji? Nie zakładaj, że wygoda organizacyjna znosi obowiązek złożenia. Ustal właściwą drogę niezwłocznie.

Czy skan wysłany TwojaSprawa wystarczy? Nie wykonuje sam obowiązku z art. 646 KPC. Ten poradnik nie przewiduje przechowywania oryginałów przez TwojaSprawa.

Kiedy sprawa jest pilna? Gdy dokumentowi grozi zniszczenie, ktoś go ukrywa, biegnie termin, trwa postępowanie lub majątek jest rozporządzany mimo sporu. Wymaga to szybkiej profesjonalnej oceny, nie oczekiwania na checklistę.

Tekst infografiki

Znalazłeś testament? Zabezpiecz oryginał → zachowaj wszystkie wersje → zapisz okoliczności osobno → ustal właściwe złożenie → zachowaj potwierdzenie. **Nie poprawiaj. Nie niszcz. Nie czekaj na rodzinne porozumienie.** Ogłoszenie testamentu nie jest potwierdzeniem jego ważności.

Źródła: KPC, KC, rozporządzenie 650/2012, dokument KRN i GOV.UK podlinkowane w tekście; odczyt 26.10.2026 r. Wątpliwości o ważności i spór testamentowy pozostają poza tym wąskim poradnikiem.

Zagraniczny akt zgonu w polskiej sprawie: odpis, tłumaczenie czy transkrypcja?

TwojaSprawa · inh-06 · materiał informacyjny · redakcja 28.10.2026. Historyczny przegląd źródeł: **26.10.2026 r.** Dotyczy wyjaśnienia jednego braku dokumentowego, nie prowadzenia całego spadku ani transportu zwłok lub prochów.

Masz brytyjski dokument dotyczący zgonu, lecz bank, sąd albo notariusz w Polsce prosi o „polski akt" lub „właściwe poświadczenie". Nie zamawiaj od razu tłumaczenia, apostille, transkrypcji i kilku odpisów. Najpierw sprawdź **co dokładnie masz, czego brakuje i do jakiej czynności**. Każdy z tych elementów pełni inną funkcję.

1. Spisz dokładne żądanie odbiorcy

Zachowaj całe wezwanie albo listę kancelarii, wraz z datą i pouczeniem. Ustal, czy odbiorca wymaga:

- urzędowego dokumentu potwierdzającego zgon, a nie dokumentacji medycznej;
- pełnej lub określonej wersji zagranicznego dokumentu;
- urzędowego tłumaczenia;
- uwierzytelnienia podpisu lub pieczęci, np. apostille;
- wpisania zagranicznego aktu do polskiego rejestru, czyli transkrypcji;
- kolejnego odpisu **istniejącego już** polskiego aktu.

Własne tłumaczenie słowa „certificate" nie wystarcza do ustalenia rodzaju dokumentu. Zanotuj jego oryginalny tytuł, organ wystawiający, państwo i datę wydania. Jeśli instytucja podaje jedynie ogólną nazwę, poproś o doprecyzowanie dokumentu oraz podstawy wymagania. To może zapobiec zakupowi niepotrzebnej procedury, ale nie jest sposobem na pominięcie rzeczywistego braku.

2. Rozróżnij cztery pojęcia

Odpis jest dokumentem wydawanym na podstawie istniejącego aktu. Jeżeli zgon już figuruje w polskim rejestrze, problemem może być tylko uzyskanie właściwego odpisu, a nie ponowna transkrypcja. Dostęp zależy od ustawowego uprawnienia lub wykazania interesu prawnego. Prawo o aktach stanu cywilnego, art. 44–45.

Tłumaczenie przenosi treść na inny język. Nie tworzy polskiego aktu i nie potwierdza samo praw do spadku. W procedurach stanu cywilnego trzeba spełnić wymagania dotyczące urzędowego tłumaczenia; zwykły przekład wykonany przez członka rodziny nie jest jego automatycznym zamiennikiem. Prawo o aktach stanu cywilnego, art. 31.

Apostille lub legalizacja dotyczą uwierzytelnienia dokumentu, nie zmiany jego treści i nie ustalenia spadkobierców. Brytyjski urząd weryfikuje urzędowy podpis lub pieczęć i zaleca ustalić wymagania z odbiorcą przed złożeniem wniosku. GOV.UK — legalizacja dokumentów.

Transkrypcja przenosi zagraniczny dokument stanu cywilnego do polskiego rejestru. Ustawa rozróżnia możliwość transkrypcji i określone przypadki jej obowiązkowości; nie ma podstaw do ogólnego hasła „każdy akt zgonu z zagranicy zawsze trzeba najpierw przepisać". Odpowiednia ocena dotyczy konkretnego celu. Prawo o aktach stanu cywilnego, art. 104.

3. Jeżeli potrzebna jest transkrypcja

Sprawdź najpierw, czy nie została już dokonana przez inną osobę. Następnie ustal właściwy komplet i drogę złożenia. Ustawa pozwala złożyć wniosek do wybranego kierownika USC; osoba inna niż ta, której dotyczy zdarzenie, musi wykazać odpowiedni interes — przy transkrypcji zgonu może to być także interes faktyczny. Konsul przekazuje złożony do niego wniosek do wybranego USC. Art. 104 ust. 4–4a.

Oficjalna instrukcja dla UK przewiduje złożenie bezpośrednio w Polsce albo przez właściwy terytorialnie konsulat; opisuje również drogę listowną i działanie przez pełnomocnika w USC. Wymienia oryginał zagranicznego aktu i urzędowe tłumaczenie. Wskazuje potrzebę uwierzytelnienia aktów z państw trzecich, takich jak UK, z uwzględnieniem odrębnych przepisów. **Nie przenoś tej listy bez sprawdzenia na każdy kraj i każdą procedurę.** MSZ — transkrypcja zagranicznego aktu zgonu.

Przed przesłaniem dokumentów potwierdź sposób opłaty, adres, oznaczenie sprawy i zwrot lub pozostawienie dokumentów. Zrób kopię informacyjną kompletu i zachowaj dowód przekazania. Nie wysyłaj jedynego egzemplarza do niezweryfikowanego pośrednika.

4. Jeżeli potrzebujesz tylko polskiego odpisu

Korzystaj z aktualnej instrukcji Gov.pl i wybierz formę, którą zaakceptuje odbiorca. Oficjalna strona wskazuje zmianę elektronicznego kanału od 1 stycznia 2026 r. na e-Doręczenia. Starszy opis ePUAP w zapisanej instrukcji może być nieaktualny. Dokument elektroniczny i jego zwykły wydruk nie są automatycznie tym samym dokumentem. Gov.pl — uzyskanie odpisu aktu stanu cywilnego.

Nie zakładaj, że każdy zagraniczny formularz online da się zastąpić polskim profilem zaufanym albo że konsulat „wydobędzie" wszystkie polskie dokumenty za Ciebie. Najpierw sprawdź własne uprawnienie i konkretny kanał.

5. Nazwisko lub data nie zgadzają się z polskimi dokumentami

Zaznacz różnicę w osobnej tabeli: dokument A, dokument B, pole, dokładne brzmienie. Nie poprawiaj zagranicznego aktu ręcznie i nie proś tłumacza o zmianę faktów tak, żeby „pasowały". Transkrypcja opiera się na wiernym przeniesieniu treści, a sprostowanie lub uzupełnienie ma własne podstawy. Prawo o aktach stanu cywilnego, art. 104 ust. 2 oraz art. 35–37.

Różnica może wynikać z pisowni, zakresu danych albo błędu wymagającego odrębnego działania. Bez dokumentów nie da się obiecać, że zostanie usunięta w jednej prostej procedurze. W razie odmowy zachowaj decyzję i pouczenie; nie próbuj rozwiązać jej kolejnym identycznym wnioskiem bez sprawdzenia przyczyny.

Przykład

Osoba w UK ma zagraniczny akt zgonu i rodzinny skan polskiego odpisu. Notariusz prosi o konkretny urzędowy dokument. Zamiast zamawiać ponowną transkrypcję, najpierw sprawdza, czy polski akt już istnieje i czy brakuje jedynie właściwego odpisu. W innej sprawie problemem może być brak uwierzytelnienia zagranicznego dokumentu. Ten sam zwrot „akt zgonu" nie oznacza więc jednej procedury. Przykład jest fikcyjny.

Checklista i FAQ

- Mam dokładny tytuł dokumentu i żądanie odbiorcy.
- Sprawdziłem, czy polski akt już istnieje.
- Rozróżniam odpis, tłumaczenie, apostille i transkrypcję.
- Potwierdziłem uprawnienie, formę i właściwy kanał.
- Rozbieżności zapisałem osobno, bez poprawiania oryginałów.
- Zachowuję dowód złożenia oraz pilnuję pouczenia i terminów.

Czy akt zgonu ustala prawo spadkowe? Nie. Państwo wystawienia dokumentu nie rozstrzyga samo właściwości spadkowej. W sprawie UK–Polska potrzebna bywa osobna ocena daty śmierci, pobytu zmarłego, obywatelstwa i wyboru prawa; nie wynika ona z adresu wnioskodawcy. Rozporządzenie 650/2012, art. 20–22 i 83.

Czy brytyjski akt zgonu może dostać e-apostille? Oficjalna instrukcja wyłącza tę kategorię z e-apostille. Gdy uwierzytelnienie jest wymagane, sprawdź właściwą drogę papierową. GOV.UK.

Kiedy potrzebuję pomocy pilnie? Gdy dokumentu żąda sąd w terminie, występuje istotna rozbieżność danych lub odmowa. Nie czekaj na wszystkie odpisy, zanim pokażesz pouczenie właściwemu specjaliście. Ten poradnik nie oferuje złożenia wniosku ani gwarantowanego terminu urzędu.

Tekst infografiki

Jaki brak wskazała instytucja? Istniejący polski akt → odpis. Język → właściwe tłumaczenie. Urzędowy podpis/pieczęć → sprawdzenie uwierzytelnienia. Polski rejestr → ocena potrzeby transkrypcji. **Nie kupuj wszystkich czterech etapów w ciemno.** Rozbieżność danych lub termin: indywidualne sprawdzenie.

Źródła: ustawa o aktach stanu cywilnego, Gov.pl, MSZ, GOV.UK oraz rozporządzenie UE wskazane przy twierdzeniach; odczyt 26.10.2026 r.

Potwierdzono dziedziczenie. Czy trzeba jeszcze zgłosić spadek do urzędu skarbowego?

TwojaSprawa · inh-07 · materiał informacyjny · redakcja 28.10.2026. Historyczny przegląd źródeł: **26.10.2026 r.**, w tym zmiany obowiązujące od **7.01.2026 r.** Informacja ogólna, nie indywidualne ustalenie zwolnienia, wartości ani terminu. Bliski lub miniony termin wymaga pilnego kontaktu z doradcą podatkowym albo właściwym prawnikiem.

Postanowienie sądu lub akt poświadczenia dziedziczenia nie zamyka automatycznie spraw podatkowych. **Potwierdzenie praw do spadku, zgłoszenie podatkowe i późniejszy dział spadku to różne etapy.** Nie przyjmuj, że notariusz załatwił zgłoszenie, ani że zamieszkanie w UK wyłącza polskie obowiązki.

1. Ustal, czy rozpatrujesz właściwe zwolnienie

SD-Z2 służy zgłoszeniu na potrzeby określonych zwolnień, a nie każdemu rozliczeniu spadku. Zwolnienie z art. 4a obejmuje ustawowo określoną najbliższą rodzinę: małżonka, zstępnych, wstępnych, pasierba, rodzeństwo, ojczyma i macochę. Nie jest to dokładnie cały krąg I grupy podatkowej — np. samo bycie zięciem, synową lub teściem nie daje tego zwolnienia. Ustawowe definicje uwzględniają też określone relacje przysposobienia i pieczy zastępczej. Ustawa o podatku od spadków i darowizn, art. 4a i 14.

Sprawdź również warunek obywatelstwa lub miejsca zamieszkania z art. 4 ust. 4. Polskie obywatelstwo może mieć znaczenie mimo pobytu w UK; samo brytyjskie obywatelstwo i zamieszkanie w UK nie zastępują ustawowych warunków. Art. 4 ust. 4 ustawy.

Zwolnienie dotyczy nabyć po 31.12.2006 r. Przy dziedziczeniu znaczenie ma data nabycia spadku związana ze śmiercią, nie tylko data późniejszego postanowienia. Stare spadki wymagają odrębnej analizy. Ministerstwo Finansów — zwolnienie dla najbliższej rodziny.

2. Zapisz właściwe daty — nie tylko datę śmierci

Dla podstawowej ścieżki zgłoszenia dziedziczenia termin wynosi **sześć miesięcy**, liczonych odpowiednio od:

Dokument potwierdzający nabycie / Zdarzenie wymagające sprawdzenia

Orzeczenie sądu

Zdarzenie wymagające sprawdzenia: Uprawomocnienie, nie odbiór odpisu

APD

Zdarzenie wymagające sprawdzenia: Rejestracja aktu, nie samo spotkanie w kancelarii

Europejskie poświadczenie spadkowe

Zdarzenie wymagające sprawdzenia: Wydanie dokumentu

Dokument niesądowego organu obcego państwa

Zdarzenie wymagające sprawdzenia: Wydanie, jeśli odpowiada ustawowej kategorii

Podstawy to art. 4a ust. 1–1a i art. 6 ust. 1c ustawy. Zagranicznego dokumentu nie kwalifikuj po samym tłumaczeniu jego tytułu. Nowe reguły dotyczące momentu obowiązku i niesądowego organu zagranicznego mają przepisy przejściowe związane z potwierdzeniami od 7.01.2026 r. Nowelizacja, art. 2 ust. 2.

Nie czekaj na odebranie odpisu ani dział spadku, jeśli biegnie termin zgłoszenia. MF wyraźnie odróżnia prawomocność od odbioru dokumentu i wyjaśnia, że późniejszy dział nie przesuwa terminu. Poradnik MF — termin i FAQ. Nie utożsamiaj tego terminu z terminem przyjęcia lub odrzucenia spadku.

3. Kiedy zgłoszenie nie jest potrzebne — i częsta pułapka

W ramach zwolnienia z art. 4a obowiązek zgłoszenia nie obejmuje m.in. nabycia mieszczącego się w ustawowym limicie: obecnie **36 120 zł**, z uwzględnieniem nabyć od tej samej osoby lub po tej samej osobie w roku ostatniego nabycia i pięciu poprzednich latach. To nie jest limit dla każdego przelewu lub każdego składnika oddzielnie. Dla starszych obowiązków podatkowych sprawdź historyczne wartości; obecny próg dotyczy obowiązków powstałych od 1.07.2023 r. Art. 4a ust. 4 i art. 9, MF — wyjątki.

Wyjątku dotyczącego nabycia na podstawie umowy notarialnej **nie wolno utożsamiać z samym sporządzeniem APD**. Dziedziczenie potwierdzone przez notariusza nie staje się przez to darowizną notarialną. Zgłoszenie obejmuje konkretne rzeczy, prawa i udziały; przesłanie samego APD lub postanowienia nie zastępuje wymaganych danych. Art. 4a ust. 4–5 ustawy.

4. Późno odkryty składnik i spóźnienie to dwie różne sytuacje

Dopiero dowiedziałeś się o nabyciu po upływie podstawowego terminu. Ustawa przewiduje sześć miesięcy od powzięcia tej wiadomości, jeżeli uprawdopodobnisz późniejsze dowiedzenie się. Zachowaj np. datowane pismo ujawniające wcześniej nieznany rachunek. Nie jest to automatyczne przedłużenie dlatego, że późno poznano przepis. Art. 4a ust. 2.

Wiedziałeś, lecz nie zgłosiłeś w terminie. Od 2026 r. istnieje możliwość przywrócenia terminu, gdy uprawdopodobnisz brak swojej winy. Wniosek składa się w ciągu **siedmiu dni od ustania przyczyny uchybienia**, razem ze zgłoszeniem. Nie jest to gwarancja przywrócenia ani ogólna amnestia. Art. 4c ustawy, MF — przywrócenie terminu.

Ta możliwość dotyczy nabyć od 7.01.2026 r. oraz wcześniejszych, jeżeli właściwy termin zgłoszenia nie upłynął do tego dnia. Nie obiecuj jej osobie, której stary termin upłynął wcześniej. Nowelizacja, art. 2 ust. 1. Przy uchybieniu przygotuj chronologię przyczyny i jej ustania; zwłoka w szukaniu pomocy może mieć znaczenie.

5. Co przygotować do właściwego zgłoszenia

- Dokument potwierdzający nabycie i sprawdzone daty.
- Pokrewieństwo, obywatelstwo oraz istotne dane zamieszkania.

- Listę odziedziczonych rzeczy i praw, lokalizację, udział i dane potrzebne do wartości.
- Wcześniejsze nabycia od tej osoby w odpowiednim okresie.
- Wcześniejsze zgłoszenia, potwierdzenia i informacje o późno odkrytych składnikach.

Każdy spadkobierca zgłasza swoje nabycie, nie cudze udziały. Sprawdź właściwy urząd, aktualny formularz i dopuszczalny podpis; zachowaj UPO lub właściwy dowód papierowego złożenia. Sam zapisany plik nie potwierdza skutecznej wysyłki. MF — formularze SD, informacje podstawowe.

Jeżeli zwolnienie nie przysługuje, właściwą drogą może być SD-3, z odrębnym terminem zasadniczo miesięcznym. Przy utracie terminu zgłoszenia ustawa przewiduje osobne początki tego miesiąca, także po ostatecznej odmowie przywrócenia. Nie przenoś mechanicznie sześciu miesięcy z SD-Z2 na inne zeznanie. Art. 17a ustawy.

UK–Polska i przykład

Polski podatek może obejmować także zagraniczny majątek, m.in. zależnie od polskiego obywatelstwa nabywcy w chwili otwarcia spadku. Sam adres w UK nie daje odpowiedzi. Art. 1–3 ustawy. Brytyjski Inheritance Tax i skutki późniejszej sprzedaży wymagają odrębnej analizy; polskie SD-Z2 ich nie załatwia. GOV.UK — Inheritance Tax.

Przykład fikcyjny: dorosłe dziecko zmarłego otrzymuje odpis kilka tygodni po prawomocności. Nie liczy sześciu miesięcy od otwarcia koperty. Sprawdza prawomocność, warunki zwolnienia i własny udział. Później znaleziony rachunek opisuje osobno z dowodem daty uzyskania informacji, zamiast uznać, że pierwsze zgłoszenie obejmowało nieznane aktywa.

FAQ i tekst infografiki

Czy zwolnienie oznacza brak formalności? Nie zawsze; zgłoszenie bywa warunkiem zwolnienia. **Czy późne SD-Z2 samo naprawia termin?** Nie. Trzeba odróżnić późniejszą wiadomość od uchybienia i sprawdzić właściwą procedurę. **Czy TwojaSprawa rozliczy podatek?** Ten materiał nie potwierdza dostępności takiej usługi ani zawodowej akceptacji sprawy.

Infografika: Dokument spadkowy → warunki zwolnienia → właściwa data → składniki i własny udział → formularz i dowód złożenia. **6 miesięcy nie od odbioru koperty. APD nie zastępuje SD-Z2. Spóźnienie: sprawdź pilnie warunki i 7 dni, nie zakładaj automatycznego przywrócenia.**

Źródła: aktualna ustawa, nowelizacja 2025/1854, MF i GOV.UK podlinkowane w tekście, sprawdzone 26.10.2026 r. Poradnik nie rozstrzyga wycen, podatków UK ani indywidualnych terminów.

Spadek potwierdzony, ale w księdze wieczystej nadal widnieje zmarły. Co sprawdzić przed wnioskiem?

TwojaSprawa · inh-08 · materiał informacyjny · redakcja 28.10.2026. Historyczny przegląd źródeł: **26.10.2026 r.**, z uwzględnieniem notarialnej drogi wniosku obowiązującej od **17.03.2026 r.** Materiał dotyczy ujawnienia dziedziczenia w istniejącej polskiej księdze, nie działu spadku, sprzedaży ani sporu własnościowego.

Masz prawomocne postanowienie lub zarejestrowany akt poświadczenia dziedziczenia, a w podglądzie księgi nadal jest nazwisko zmarłego. **Nie zaczynaj od drugiego wniosku.** Najpierw ustal, czy właściwy wniosek już wpłynął i czy obecny wpis nie jest po prostu wynikiem nierozpoznanej jeszcze sprawy.

1. Potwierdzenie dziedziczenia i wpis to różne rzeczy

Postanowienie albo APD stanowi podstawę ustalenia praw spadkowych. Sam fakt jego posiadania nie dowodzi, że w księdze wykonano już odpowiedni wpis. Właściciel jest zobowiązany niezwłocznie złożyć wniosek o ujawnienie swojego prawa; ustawa przewiduje także odpowiedzialność za szkodę wynikłą z niewykonania lub opieszałego wykonania tego obowiązku. Ustawa o księgach wieczystych i hipotece, art. 34–35.

Oddziel też zawiadomienie o zmianie właściciela od wniosku o wpis nowego właściciela. Zawiadomienie może prowadzić do ostrzeżenia o niezgodności stanu księgi. Pouczenie towarzyszące ostrzeżeniu może wskazywać obowiązek złożenia wniosku w ciągu miesiąca od doręczenia. Nie odkładaj takiego pisma do teczki jako „informacji bez znaczenia". Art. 36 ustawy.

2. Sprawdź, czy notariusz lub pełnomocnik już działał

Zapytaj o konkretną czynność: „czy złożono wniosek o wpis prawa w tej księdze?", a nie tylko „czy sąd został powiadomiony?". Przygotuj numer KW, datę APD lub postanowienia, potwierdzenie złożenia, numer sprawy i kopię żądania, jeżeli je posiadasz. Porównaj, czy dokumenty odnoszą się do tej samej nieruchomości.

Od 17.03.2026 r. ustawa przewiduje po APD sporządzenie przez notariusza, na wniosek spadkobiercy lub zapisobiercy windykacyjnego, protokołu zawierającego żądanie wpisu. Notariusz składa następnie wniosek elektronicznie, jeżeli następstwo po osobie wpisanej zostało wykazane odpowiednimi dokumentami. **Nie jest to bezwarunkowy automatyczny wpis po każdym APD.** Prawo o notariacie, art. 95ga i 95j § 2–3, nowelizacja z 2025 r..

Jeżeli wniosek już jest, następnym krokiem jest ustalenie jego statusu, a nie zamawianie duplikatu. Zachowaj numer sprawy i pilnuj korespondencji. Brak nowego nazwiska w podglądzie nie mówi sam, czy wniosek nie wpłynął, oczekuje, czy wymaga uzupełnienia.

3. Porównaj księgę z dokumentami

Sprawdź numer KW w zaufanym dokumencie i odczytaj księgę w oficjalnym systemie. Bezpłatny podgląd po numerze jest czymś innym niż urzędowy odpis; zwykły wydruk ekranu nie staje się takim odpisem. Art. 36^4 ustawy o księgach wieczystych i hipotece.

Przygotuj zestawienie: osoba wpisana, jej udział, dokument dziedziczenia, osoby i udziały w spadku, istniejące wzmianki oraz znane wcześniejsze zmiany. Nie poprawiaj sam numeru działki ani powierzchni „przy okazji". Nie usuwaj z projektu innych współwłaścicieli, których udział nie należał do zmarłego.

Najważniejsza pułapka: udział w spadku nie zawsze jest identyczny z udziałem w całej nieruchomości. Jeżeli zmarły posiadał tylko część prawa, trzeba uwzględnić również ten wcześniejszy udział. Ujawnienie wymaga wykazania następstwa odpowiednimi dokumentami. Art. 34 ustawy. Przy niejasności nie zgaduj licznika i mianownika.

4. Gdy wniosku rzeczywiście nie ma

Jeżeli podstawa jest jasna, sprawdź aktualny formularz **KW-WPIS** i instrukcję sądu prowadzącego księgę. Formularze publikuje Ministerstwo Sprawiedliwości. Nie używaj KW-ZAL tylko dlatego, że nazwisko zmarłego nie zostało jeszcze zmienione: zakładanie nowej księgi to inna czynność.

Przed złożeniem sprawdź:

- właściwy sąd i pełny numer księgi;
- dokładne żądanie, osoby oraz udziały wynikające z podstawy;
- dane wnioskodawcy i uczestników wymagane w formularzu;
- dokumenty stanowiące podstawę wpisu we właściwej formie;
- opłatę, podpisy i potrzebne załączniki formularzowe;
- dopuszczalny kanał złożenia oraz dowód wpływu.

Oficjalna instrukcja SR dla Krakowa-Podgórza wskazuje urzędowy formularz, opłatę i dokumenty stanowiące podstawę wpisu oraz zastrzega, że zwykły e-mail i ePUAP nie są drogą składania takich pism. Sprawdź instrukcję swojego sądu; elektroniczna ścieżka notariusza nie oznacza dostępności identycznej ścieżki dla każdego wnioskodawcy. Instrukcja sądu.

W oficjalnej tabeli opłat wpis własności, użytkowania wieczystego lub spółdzielczego własnościowego prawa na podstawie dziedziczenia wskazano jako **150 zł**, niezależnie od liczby udziałów w tych prawach. To nie obietnica ceny całej sprawy: dodatkowe żądania, dokumenty i czynności mogą oznaczać inne koszty. SR Zabrze — opłaty. Numer rachunku zawsze sprawdź dla właściwego sądu, nie kopiuj go z cudzej instrukcji.

Przykład: połowa spadku nie musi oznaczać połowy mieszkania

W fikcyjnej, uproszczonej sytuacji zmarły posiadał 1/2 nieruchomości, a druga połowa należała do innej osoby. Dwaj spadkobiercy dziedziczą po nim po 1/2. Jeśli nie występują inne okoliczności zmieniające podstawę, każdy nabywa 1/4 całej nieruchomości, a udział dotychczasowego współwłaściciela pozostaje odrębny. To ilustracja arytmetyki, nie wzór żądania do każdej sprawy. Najpierw sprawdza się dokumenty i istniejący wniosek.

Z zagranicy: czego nie przesądza adres w UK

Pobyt w UK nie zmienia sam numeru właściwej polskiej księgi ani nie rozstrzyga prawa właściwego dla dziedziczenia. Jeżeli masz brytyjski dokument, nie zakładaj, że można wpisać go do formularza w miejsce polskiego postanowienia bez sprawdzenia skutków i wymaganej formy. Rozporządzenie 650/2012 odróżnia kwestie dziedziczenia od wymagań rejestrowych; jego ogólny zakres czasowy zaczyna się od zgonów 17.08.2015 r. Art. 1 ust. 2 lit. l, art. 20–22 i 83.

Jeżeli potrzebny jest pełnomocnik, osobno sprawdź dopuszczalność zastępstwa, zakres i formę. Nie zakładaj, że zwykłe rodzinne upoważnienie wystarczy. Łańcuch kilku nieprzeprowadzonych spadków, brak KW, spór o udziały lub zagraniczny tytuł wykraczają poza prostą ścieżkę tego poradnika.

FAQ i granice pilności

Czy muszę najpierw podzielić spadek? Nie utożsamiaj ujawnienia udziałów wynikających z dziedziczenia z działem spadku. To inne zadania.

Czy wzmianka oznacza, że wpis jest już dokonany? Nie. Ustal, czego dotyczy, i sprawdź dokumenty sprawy; nie wyciągaj wniosku wyłącznie z krótkiej etykiety.

Co zrobić po wezwaniu lub odmowie? Zachowaj pełne pismo i pouczenie, sprawdź termin oraz właściwą reakcję. Nie składaj automatycznie drugiego takiego samego wniosku. Spór, zajęcie lub ryzyko utraty prawa wymagają pilnej oceny.

Czy potrzebuję płatnej usługi? Nie do samego sprawdzenia, czy notariusz już złożył wniosek. Prosty formularz bywa możliwy do przygotowania samodzielnie. Poradnik nie gwarantuje wpisu i nie stanowi zlecenia reprezentacji TwojaSprawa.

Tekst infografiki

Zmarły nadal w KW? Sprawdź numer → ustal istniejący wniosek → porównaj tytuł i udziały → wybierz właściwą drogę → zachowaj dowód i odbieraj pisma. **Zawiadomienie ≠ wniosek. Wzmianka ≠ dokonany wpis. APD ≠ zawsze automatyczna zmiana KW.** Nie dubluj pracy już wykonanej przez notariusza.

Źródła: aktualna ustawa o KW, Prawo o notariacie, nowelizacja 2025/1793, MS i wskazane sądy oraz rozporządzenie UE; odczyt 26.10.2026 r. Wykreślenie hipoteki to odrębna procedura; ujawnienie dziedziczenia samo jej nie zastępuje.

Wstępna bezpłatna analiza

Opisz krótko swoją sytuację — przeprowadzimy wstępną bezpłatną analizę. Możliwość dalszej pomocy, udział adwokata lub radcy prawnego oraz zakres, sposób prowadzenia i koszt dalszej obsługi wymagają osobnego uzgodnienia. W pierwszej wiadomości nie przesyłaj dokumentów ani danych wrażliwych.

Wstępna bezpłatna analiza

TwojaSprawa / Plutos Team Agent Ltd pełni rolę informacyjną i pośredniczącą. Zgłoszenie nie oznacza przyjęcia sprawy. Ewentualna porada prawna lub reprezentacja wymaga uzgodnienia z właściwym adwokatem albo radcą prawnym.

Materiał informacyjny · redakcja 28.10.2026.